

In 2002 is een meerjarig project van start gegaan dat moet leiden tot een duurzame vorm van onkruidbeheer op verhardingen. Duurzaam wil zeggen: een kosteneffectieve manier van onkruidbestrijding zonder nadelige effecten voor de mens en het milieu. Deze nieuwsbrief geeft een overzicht van ontwikkelingen.

Eerste resultaten bekend

Het DOB-project is nu ruim een half jaar op weg. In de afgelopen periode zijn de inspanningen vooral gericht geweest op praktijkproeven en communicatie. De eerste resultaten van het project zijn binnen en worden nu verwerkt.

De praktijkproeven worden uitgevoerd in drie gemeenten: Alblasterdam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht. In proefwijken in deze gemeenten werken de uitvoerders van onkruidbeheer, Huib van den Hoven Plantsoenwerken b.v. en Agro Service J.P. Vis b.v., volgens de richtlijnen van het Beslissings Ondersteunend Systeem (BOS), zowel bij de onderhoudsronde in het voorjaar als in het najaar. De eerste ervaringen zijn besproken en op basis hiervan is het BOS op onderdelen

verbeterd. Een belangrijke conclusie is dat de proefwijken met deze werkwijze goed zijn onderhouden. De straten voldoen aan het beoogde beeld.

Daarnaast gaat het in het project natuurlijk vooral om het terugdringen van de afspoeling van bestrijdingsmiddelen naar het oppervlaktewater. Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden heeft hiertoe metingen verricht. Hoewel nog niet alle gegevens binnen zijn en het nog vroeg

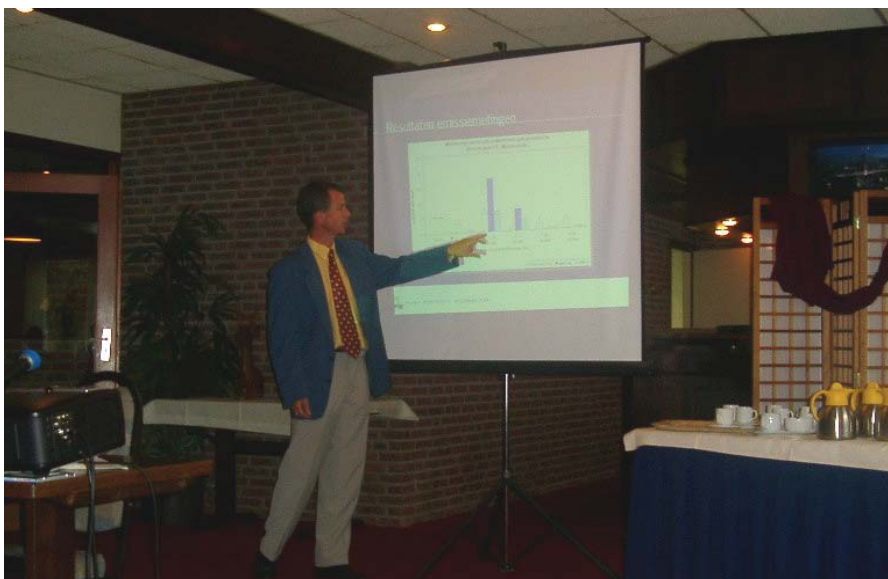
Betrokken organisaties

Het project Duurzaam onkruidbeheer op Verhardingen is een initiatief van Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden, VEWIN en Monsanto in samenwerking met Plant Research International, Alterra en uitvoerders van onkruidbeheer bij gemeenten.

is voor conclusies, lijkt bevestigd te worden dat de mate van neerslag en het gebruik van bestrijdingsmiddelen de hoeveelheid afspoeling duidelijk beïnvloeden.

In het afgelopen jaar is er een hecht samenwerkingsverband ontstaan, dat een goede basis biedt voor verdere ontwikkeling van het BOS. De komende maanden zal vooral aandacht besteed worden aan de verschillende mogelijkheden om informatie over preventie en bestrijdingsmethoden op te nemen in het BOS.

Organisaties die geïnteresseerd zijn in samenwerking worden van harte uitgenodigd om contact op te nemen met één van de projectdeelnemers. Deze staan vermeld op de achterpagina van deze nieuwsbrief.

Corné Kempenaar van PRI licht de eerste resultaten toe tijdens de startbijeenkomst.

Inhoudsopgave

Eerste resultaten bekend	1
Startbijeenkomst DOB-project	2
Doelstellingen gewasbescherming	
Openbaar Groen behaald	3

Meer informatie over Duurzaam onkruidbeheer op Verhardingen is te vinden op:

www.dob-verhardingen.nl

Startbijeenkomst DOB-project 17 september 2002

In het DOB-project werken veel partijen samen. Het succes van het project hangt dan ook voor een belangrijk deel af van goede contacten en samenwerking tussen de verschillende organisaties. Tijdens de startbijeenkomst van het project op 17 september 2002 was er uitgebreid gelegenheid om nog eens nader kennis te maken met elkaar.

De heer Boeve van ZHEW.

Een aantal activiteiten binnen het DOB-project is al gestart in het voorjaar van 2002. Om alle betrokkenen een mogelijkheid te geven om nader met elkaar kennis te maken, werd op 17 september een officiële startbijeenkomst georganiseerd. De initiatiefnemers van het project leek het bovendien zinvol om het doel en de planning van het project nog eens toe te lichten. Op de bijeenkomst in Papendrecht waren vertegenwoordigers van de opdrachtgevers van het project (VEWIN, Monsanto en ZHEW), de uitvoerende kennisinstellingen (PRI en Alterra), de proefgemeenten (Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht) en de uitvoerders van onkruidbestrijding (Agro Service J.P. Vis b.v. en Huib van den Hoven Plantsoenwerken b.v.) aanwezig.

Het ochtendprogramma bestond uit de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tussen VEWIN, Monsanto en ZHEW (zie foto rechtsonder). Aansluitend gaf de heer J. Boeve (zie foto links), voorzitter van het zuiveringsschap, in een toespraak de kern van het project nog eens weer. 'Voor alle partijen is het van groot belang dat de emissie van bestrijdingsmiddelen vanaf verhardingen naar oppervlaktewater en grondwater substantieel afneemt.'

Projectleider, de heer C. Kempenaar (zie foto pag. 1) van PRI, gaf een korte presentatie over de doelen en planning van het project.

De hierop volgende discussie ging met name over het hoe en waarom van emissiemetingen, de maatregelen die bijdragen aan vermindering van emissie en de haalbaarheid van deze maatregelen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij was de vraag hoe de meerwaarde van de maatregelen zichtbaar gemaakt kan worden. Na de lunch namen de bezoekers deel aan een excursie naar de proeflocatie in Papendrecht, de wijk Oostpolder (zie foto pag. 3).

Bram Snelders van het zuiveringsschap toonde daar hoe de meetwagen voor emissiemetingen werkt. Het werd de bezoekers duidelijk dat er heel wat bij komt kijken om juiste metingen te

De samenwerkingsovereenkomst wordt door de partijen ondertekend.

verrichten. Tijdens een frisse wandeling door de wijk vertelde de heer A. van de Koppel van de gemeente Papendrecht hoe de proefwijk is opgebouwd en hoe de gemeente omgaat met het groenbeheer in de wijk. Zijn verhaal werd aangevuld door de heer J. Vis van het gelijknamige aannemersbedrijf dat het groenbeheer uitvoert. Hij legde kort uit hoe de onkruidbestrijding in de wijk is verlopen.

'Ik was verbaasd dat de proefwijk er zo verzorgd uitziet,' zei één van de bezoekers na afloop. 'Voor mij is vandaag duidelijk geworden dat het DOB-project interessante mogelijkheden biedt voor de toekomst.'

De bezoekers luisteren geïnteresseerd naar de uitleg bij de meetwagen.

Doelstellingen gewasbescherming Openbaar Groen behaald

Voor elke nieuwsbrief interviewt de redactie iemand die betrokken is bij het DOB-project of openbaar groenbeheer. Deze keer Jaap Ekkes, beleidsadviseur bij het Expertisecentrum LNV.

In 2000 zijn het Informatie- en Kenniscentrum Landbouw en het Informatie- en Kenniscentrum Natuurbeheer gefuseerd tot een nieuwe organisatie: het Expertisecentrum LNV (EC-LNV).

Het Expertisecentrum LNV is één van de directies van het ministerie van LNV. Het ondersteunt de beleidsdirecties met inhoudelijke, communicatieve en organiserende bijdragen. Jaap Ekkes is als beleidsadviseur werkzaam bij EC-LNV.

Na zeven jaar bij het ministerie van LNV in dienst te zijn geweest, stapte hij in 1990 over naar het toenmalige Informatie- en Kenniscentrum Landbouw. Eén van de aandachtsgebieden van Jaap Ekkes was de plattelandsontwikkeling. De afgelopen drie jaar heeft hij zich steeds meer toegelegd op de gewasbescherming. In dit

kader heeft hij de eindevaluatie uitgevoerd van het Meerjaren Plan Gewasbescherming (MJPG).

Emissiereductie

Het convenant MJPG-Openbaar Groen werd ondertekend in 1997. Uiteenlopende organisaties vanuit de Rijksoverheid en de sector openbaar groen, toonden zich hiermee bereid om mee te werken aan een viertal doelstellingen, te weten:

1. reduceren van het gebruik van bestrijdingsmiddelen;
2. fors terugbrengen van de emissie naar het oppervlaktewater;
3. afname van de afhankelijkheid van chemische bestrijdingsmiddelen;
4. verbetering van de arbeidsomstandigheden.

Jaap Ekkes noemt de conclusies uit de evaluatie van het meerjarenplan positief. Vrijwel alle doelstellingen zijn behaald. 'Helaas is de emissie naar oppervlaktewater minder afgenomen dan gehoopt werd in 1997,' zegt Jaap Ekkes. 'De doelstelling van 90% reductie in 2000 werd niet gehaald. Dit bleef beperkt tot 79%, maar er zijn wel substantiële vorderingen gemaakt in het verminderen van de emissie. De grootste emissie wordt nog veroorzaakt door het gebruik van bestrijdingsmiddelen op verhardingen. Gelukkig blijken de reductieresultaten in het openbaar groen zo fors te zijn, dat zij de stagnerende afname van het gebruik op verhardingen enigszins compenseren.'

De heer Ekkes van EC-LNV.

Aanbevelingen

De evaluatie heeft plaatsgevonden in opdracht van de ministeries van LNV en VROM. 'Dit geeft nog wel eens aanleiding tot discussie,' vervolgt Jaap Ekkes. 'Wij doen beleidsaanbevelingen, maar het openbaar groenbeleid heeft raakvlakken met meerdere ministeries. Zowel LNV, VROM als V&W zijn erbij betrokken. Vaak blijkt het dan lastig om één lijn te trekken.' Een positief gegeven is dat er wel overeenstemming bestaat over het terugbrengen van emissies naar het oppervlaktewater. 'Men wil verder gaan dan de in het MJPG genoemde percentage van 90%,' zegt Jaap Ekkes. 'Bij een groot aantal gemeenten is er gelukkig ook de intentie om hieraan mee te werken. Het gebruik van alternatieve methoden wordt gestimuleerd, maar helaas blijkt toch vaak dat het door financiële omstandigheden voor een gemeente niet mogelijk is om de ingeslagen richting aan te houden.'

In de evaluatie is een aantal aanbevelingen opgenomen, waaronder meer aandacht voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen bij particulieren, het verbeteren van de communicatie tussen gemeenten en burgers over het onkruidbeeld wanneer alternatieve methoden worden toegepast, het stimuleren van technische ontwikkelingen en het ondersteunen van gemeenten met kennis. 'Ook het operationaliseren van de voorwaarden aan de toelating van middelen verdient aandacht,' denkt Jaap Ekkes. 'Voor onkruidbestrijding op verhardingen is glyfosaat bijvoorbeeld het enige toegelaten onkruidbestrijdingsmiddel. Het gebruik is aan bepaalde voorwaarden verbonden en het zou wenselijk zijn als gemeenten kunnen aantonen -bijvoorbeeld via certificering- dat ze zorgvuldig en volgens de voorwaarden van de toelating het middel hebben gebruikt.'

Waardevol initiatief

Het convenant had een looptijd van vier jaar en is inmiddels opgeheven. Jaap Ekkes is overtuigd dat het een waardevol initiatief is geweest: 'Het maken van afspraken zet mensen aan om na te denken over de problematiek. Het convenant was voor veel organisaties een aanzet tot het vormen van beleid gericht op duurzaam onkruidbeheer. Een lijn die nog steeds wordt voortgezet.' Als voorbeeld noemt Ekkes de vervanging van bestrating. Zodra dit binnen een gemeente ter sprake komt, wordt er nu steeds vaker gekozen voor een soort bestrating die weinig onkruidgroei tot gevolg heeft. De juiste keuze heeft jarenlang een positief effect op het gebruik van bestrijdingsmiddelen. 'Daarnaast zie je dat de kennisuitwisseling

die tussen partijen is gestart, wordt voortgezet' besluit Jaap Ekkes zijn verhaal, 'er is een ontwikkeling in gang gezet die doorloopt.'

De evaluatie Bestuurlijke Afspraken Uitvoering MJPG Openbaar Groen is verkrijgbaar bij EC-LNV te Ede, telefoonnummer (0318) 67 14 00.

Colofon

Nieuwsbrief DOB.
Jaargang 1, nummer 2, december 2002

Deze nieuwsbrief informeert over de voortgang van het DOB-project en is kosteloos aan te vragen op onderstaande adressen.

Plant Research International

De heer C. Kempenaar
Postbus 16
6700 AA Wageningen
Telefoon: 0317-475830
Fax: 0317-423110
E-mail: c.kempenaar@plant.wag-ur.nl

Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden

De heer K. van der Horst
Postbus 469
3300 AL Dordrecht
Telefoon: 078-6397100
Fax: 078-6311871
E-mail: k.vanderhorst@zhew.nl

Website: www.dob-verhardingen.nl